

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. május 24.
(OR. en)

9014/19

Intézményközi referenciaszám:
2018/0127(NLE)

EDUC 230
JEUN 70
SOC 343

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	7976/19
Biz. dok. sz.:	9246/18 + ADD 1 - COM(2018) 271 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerekről szóló tanácsi ajánlást, amelyet a Tanács a 2019. május 22-én tartott 3693. ülésén fogadott el. A Tanács az ajánlást a Hivatalos Lapban való közzététel céljából továbbítani fogja.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2019. május 22.)

a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerekről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A szociális jogok európai pillére¹ 11. elve értelmében a gyermekeknek joguk van a megfizethető, jó minőségű kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz. Ez összhangban áll az Európai Unió Alapjogi Chartájával², amely jogként ismeri el az oktatást, továbbá a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel és az Egyesült Nemzetek Szervezetének 4.2. fenntartható fejlődési céljával, amely előírja, hogy 2030-ra minden lány- és fiúgyermek számára hozzáférést kell biztosítani színvonalas kisgyermekkorai fejlesztéshez, gondozáshoz és iskola előtti neveléshez.

¹ 13129/17.

² HL C 326., 2012.10.26., 391. o.

- (2) „Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén” című közleményében³ az Európai Bizottság vázolja az európai oktatási térséggel kapcsolatos elképzelését, elismerve, hogy a kisgyermekkorai nevelés és gondozás szilárdan megalapozza az iskolai és az egész életen át tartó tanulást. Az iskolák fejlesztéséről és a kiváló oktatásról szóló tanácsi következtetések⁴, valamint az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló tanácsi ajánlás⁵ ismételten hangsúlyozták, hogy a kisgyermekkorai nevelés és gondozás döntő szerepet játszhat valamennyi gyermek tanulásának, jóllétének és fejlődésének előmozdításában.
- (3) Mind a szakpolitikai döntéshozók, mind a kutatók elismerik, hogy a gyermekek a korai élet éveikben⁶ szerzik meg az alapot és a képességet az egész életen át tartó tanulásra. A tanulás egymásra épülő folyamat; a magasabb szintű kompetenciafejlesztés és az oktatás sikerének előfeltétele, hogy a korai élet éveikben lerakják a szilárd alapokat, ami a gyermekek egészsége és jólléte szempontjából is alapvető jelentőségű. Ezért a kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra úgy kell tekinteni, mint az oktatási és képzési rendszerek alapjaira, és annak a teljes oktatási lánc szerves részét kell képeznie.
- (4) A kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel minden gyermek számára előnyös, de különösen a hátrányos helyzetű gyermekek számára hasznos. Megakadályozza a készséghiányok korai kialakulását, ezért fontos eszköz az egyenlőtlenségek és az oktatási szegénység elleni küzdelemben. A kisgyermekkorai nevelés és gondozás részét kell, hogy képezze olyan szakpolitikai intézkedések integrált, gyermekjogokon alapuló csomagjának, amelynek célja, hogy javítsa a gyermekek eredményeit és megtörje a hátrányos helyzet nemzedékeken átívelő öröklődését. Az ellátás javítása tehát segít a „Beruházások a gyermekek érdekében: a hátrányos helyzetből való kitörés” című bizottsági ajánlásban⁷, valamint a romák integrációját célzó hatékony tagállami intézkedésekről szóló 2013. évi tanácsi ajánlásban⁸ tett kötelezettségvállalások teljesítésében.

³ COM(2017) 673 final.

⁴ HL C 421., 2017.12.8., 2. o.

⁵ HL C 189., 2018.6.4., 1. o.

⁶ A korai élet éveik – meghatározásuk szerint – a születéstől általában 6 éves korig terjednek, ami az ISCED 0 oktatási szintnek felel meg.

⁷ HL L 59., 2013.3.2., 5. o.

⁸ HL C 378., 2013.12.24., 1. o.

- (5) A kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel többszörös haszonnal⁹ jár, mind az egyének, mind a társadalom egésze számára, amely hasznok a magasabb iskolázottságban és a jobb munkaerőpiaci eredményekben, valamint a kevesebb társadalmi és oktatási beavatkozásban és az összetartóbb és befogadóbb társadalomban jelentkeznek. Azok a gyermekek, akik több mint egy évig jártak kisgyermekkorai nevelést nyújtó intézménybe, magasabb pontszámokat értek el a nyelvek és a matematika területén a PIRLS¹⁰- és PISA-felméréseken¹¹. A színvonalas kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel a korai iskolaelhagyás megelőzésében is döntő tényezőnek bizonyult¹².
- (6) A legkorábbi szakaszokban kezdődő nevelés és gondozás lényeges tényező a heterogén társadalmakban való együttélés elsajátítása szempontjából. E szolgáltatások több módon is erősíthetik a társadalmi kohéziót és a befogadást. Találkozóhelyül szolgálhatnak a családok számára. Hozzájárulhatnak a gyermekek nyelvi kompetenciáinak fejlesztésében, mind a szolgáltatás nyelvén, mind az első nyelvükön¹³. A kisgyermekkorai nevelés és gondozás keretében szerzett tapasztalatok a szociális-érzelmi tanuláson keresztül lehetővé teszik a gyermekek számára annak elsajátítását, hogy hogyan viselkedjenek empátikusan, továbbá megismerteti velük a jogaikat, az egyenlőséget, a toleranciát és a sokszínűséget.
- (7) Valamennyi oktatási szakasszal összevetve az oktatás korai szakaszába történő beruházások térülnek meg a legnagyobb mértékben, különösen a hátrányos helyzetű gyermekek esetében¹⁴. A kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra fordított összegek a humántőkébe történő, magas megtérülést garantáló korai beruházások.

⁹ Az oktatás közgazdaságtana európai szakértői hálózatának (European Expert Network on Economics of Education, EENEE) jelentése: Benefits of early childhood education and care and the conditions for obtaining them (A kisgyermekkorai nevelésből és gondozásból fakadó előnyök és a szükséges feltételek).

¹⁰ Nemzetközi felmérés az olvasáskészség fejlődéséről (PIRLS).

¹¹ Nemzetközi tanulói teljesítménymérés (PISA), OECD (2016), Education at a Glance (Oktatási helyzetkép).

¹² Európai Bizottság (2014): Study on the effective use of early childhood education and care in preventing early school leaving (Tanulmány – A kisgyermekkorai nevelés és gondozás mint a korai iskolaelhagyás megelőzésének hatékony eszköze).

¹³ Első nyelv: a kisgyermekkorban (körülbelül két-három éves kor előtt) elsajátított és használt azon nyelvváltozat(ok), amely(ek)en a gyermek az emberi nyelvi képességet először elsajátítja. E kifejezés használata ajánlott az anyanyelv kifejezéssel szemben, mivel az nem mindig helytálló, hiszen nem mindig szükségszerűen az anya nyelve az első nyelv.

¹⁴ The Economics of Human Development and Social Mobility (Az emberi fejlődés és a társadalmi mobilitás közgazdaságtana). *Annual Reviews of Economics* (Éves közgazdasági szemle), 6. kötet (2014), 689–733.

- (8) A magas színvonalú gyermekgondozási létesítmények rendelkezésre állása, elérhetősége és megfizethetősége továbbá olyan döntő tényezők, amelyek a gondozási feladatokat ellátó nők és férfiak számára lehetővé teszik a munkaerőpiaci részvételt, amint azt az Európai Tanács 2002. évi barcelonai ülése, a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum¹⁵ és a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló, 2017. április 26-án elfogadott bizottsági közlemény¹⁶ is elismeri. A nők foglalkoztatása közvetlenül hozzájárul a háztartás társadalmi-gazdasági helyzetének javításához és a gazdasági növekedéshez.
- (9) A kisgyermekkorai nevelésbe és gondozásba való beruházás csak akkor jó beruházás, ha a szolgáltatások jó minőségűek, elérhetők, megfizethetők és inkluzívak. Az adatok azt támasztják alá, hogy csak a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelés és gondozás jár előnyökkel, a gyenge minőségű szolgáltatásoknak viszont jelentősen kedvezőtlen a hatásuk a gyermekekre és a társadalom egészére¹⁷. A szakpolitikai intézkedések és a reformok keretében prioritást kell biztosítani a minőségi megfontolásoknak.
- (10) A tagállamok általában jóval kevesebbet költenek a kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra, mint az alapfokú oktatásra. Amint a barcelonai célok terén tett előrelépést értékelő jelentés¹⁸ rámutatott, jelenleg nem áll rendelkezésre elég férőhely a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban, és a kereslet majdnem minden országban meghaladja a kínálatot. E szolgáltatások igénybevételének fő akadályaként a rendelkezésre állás, az elérhetőség és a megfizethetőség hiányát azonosították¹⁹.
- (11) Az új európai készségfejlesztési programról szóló, 2017. szeptember 14-i állásfoglalásában²⁰ az Európai Parlament felhívja a tagállamokat, hogy javítsák a kisgyermekkorai nevelés és gondozás minőségét és elérhetőségét, és oldják meg a minden javadalmazási szinten minőségi, elérhető gyermekgondozást kínáló infrastruktúrák hiányának problémáját, továbbá fontolják meg a szegénységben és társadalmi kirekesztésben élő családok részére az ingyenes hozzáférést.

¹⁵ HL C 155., 2011.5.25., 10. o.

¹⁶ COM(2017)252 final.

¹⁷ A Review of Research on the Effects of Early Childhood Education and Care on Child Development (A kisgyermekkorai nevelésnek és gondozásnak a gyermekfejlődésre gyakorolt hatásairól szóló kutatások áttekintése). CARE projektjelentés (2015).

¹⁸ COM(2018)273 final.

¹⁹ OECD (2017), *Starting strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care* (Erős kezdet 2017: A kisgyermekkorai nevelés és gondozás legfontosabb OECD-mutatói; Eurofound (2015), *Early childhood care: Accessibility and quality of services*. (Kisgyermekkorai gondozás: A szolgáltatások elérhetősége és minősége).

²⁰ P8_TA(2017)0360.

- (12) A kisgyermekkorai nevelés és gondozás középpontjában a gyermeknek kell állnia; a gyermekek legjobban olyan környezetben tanulnak, amely a részvételükre és a tanulás iránti érdeklődésükre épít. Az oktatók a szervezésről, valamint a tevékenységek és a tanulási anyagok megválasztásáról gyakran tájékoztatják a gyermekeket. A szolgáltatásoknak biztonságos, támogató és gondoskodó környezetet kell kínálniuk, és olyan szociális, kulturális és fizikai teret kell biztosítaniuk, ahol a gyermekek számos lehetőséget kihasználva bontakoztathatják ki képességeiket. Az ellátást legjobb azon alapfeltevés mentén kialakítani, hogy a nevelés és a gondozás elválaszthatatlan. Mindennek azon a nézeten kell alapulnia, hogy a gyermekkor önmagában érték, és hogy a gyermekeket nemcsak az iskolára és a felnőttkorra kell felkészíteni, hanem támogatni és dicsérni is kell őket e korai években.
- (13) A nemzeti, regionális és helyi rendeletek által meghatározott környezetben a családokat gyermekeik oktatásának és gondozásának valamennyi vonatkozásába be kell vonni. A család a gyermekek fejlődésének elsődleges és legfontosabb színtere, és a szülők és gyámok a felelősek minden egyes gyermek jóllétéért, egészségéért és fejlődéséért. A kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások ideális lehetőséget kínálnak az integrált megközelítés kialakításához, mivel alkalmat adnak a szülővel való első személyes kapcsolatfelvételre. A nehézségekkel küzdő szülőknek egyéni tanácsadási szolgáltatást lehetne felajánlani a családlátogatások során. A családok tényleges bevonása érdekében a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatásokat a családokkal partnerségben kell kialakítani, és azoknak a bizalmon és kölcsönös tiszteleten kell alapulniuk²¹.
- (14) A kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel hatékony eszköz lehet a méltányos oktatás eléréséhez a hátrányos helyzetű gyermekek körében, például egyes migráns vagy kisebbségi csoportokhoz tartozó (köztük a roma) gyermekek és a menekült gyermekek, a sajátos igényű, köztük a fogyatékkal élő gyermekek, az alternatív gyermekgondozási rendszerekben ellátott gyermekek és az utcagyerekek, a börtönbüntetésüket töltő szülők gyermekei, továbbá a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának különösen kitett háztartásokban – így az egyszülős családban vagy nagycsaládban – élő gyermekek körében. A menekült gyermekek veszélyeztetettségük okán fokozott támogatást igényelnek. A szegénység, a fizikai és érzelmi stressztényezők, a traumák, a hiányzó nyelvi készségek gátolhatják jövőbeli oktatási kilátásaikat és az új társadalomba való sikeres beilleszkedésüket. A kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel segíthet e kockázati tényezők enyhítésében.

²¹ A *Children in Europe* szakpolitikai dokumentuma (2008), Young children and their services: developing a European approach (Kisgyermekek és az őket célzó szolgáltatások: európai megközelítés kialakítása).

- (15) A befogadó kisgyermekkorai nevelés és gondozás biztosítása hozzájárulhat a gyermek jogairól szóló, valamint a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény keretében a tagállamok által vállalt kötelezettségek teljesítéséhez, mely egyezményeket minden tagállam aláírta.
- (16) A minőségi keret alapelveire irányuló, 2014-ben megjelent javaslat²² volt az első olyan dokumentum, amelyben 25 ország európai szakértői nyilatkoztak a kisgyermekkorai nevelés és gondozás minőségéről. A szakértők megállapításai öt dimenzióan alapulnak: hozzáférés; személyzet, tanterv; nyomon követés és értékelés; valamint irányítás és finanszírozás. Összesen tíz megállapítás született a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások minőségének megerősítéséről. Ezt a dokumentumot számos országban megosztották a szakpolitikák népszerűsítésében, a kutatásban és a képzési kezdeményezésekben aktív helyi érdekelt felek. Ezekben az országokban a tervezett keretrendszer a változás erőteljes katalizátoraként működött azzal, hogy hozzájárult a szakpolitikai konzultációs folyamathoz, amely támogatta a reform meglévő útjait.
- (17) A minőségi keret mind az öt dimenziója alapvető fontosságú a kiváló minőségű szolgáltatások garantálásához. Különösen a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással foglalkozó szakemberek munkájának van hosszan tartó hatása a gyermekek életére. Számos országban ugyanakkor ez a szakma nem igazán vonzó és nem örvend megbecsülésnek²³.
- (18) A kisgyermekkorai neveléssel és gondozással foglalkozó személyzetnek összetett ismeretekkel, készségekkel és kompetenciákkal kell rendelkezniük ahhoz, hogy a gyermekek és családjaik támogatására irányuló szakmai szerepüknek megfeleljenek, továbbá mélységében kell érteniük a gyermeki fejlődést, és ismeretekkel kell rendelkezniük a kisgyermekkorra vonatkozó pedagógiáról. A személyzet professzionalizációja kulcsfontosságú, mivel a magasabb felkészültség pozitív korrelációt mutat a jobb minőségű szolgáltatással, valamint a személyzet és a gyermekek közötti interakciók magasabb színvonalával, és ebből következően a gyermekek számára jobb eredmény érhető el fejlesztésük terén²⁴.

²² A kisgyermekkorai nevelés és gondozás minőségi keretének javasolt alapelvei (2014) (a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással foglalkozó munkacsoportnak az Európai Bizottság égisze alatt készült jelentése).

²³ Eurofound (2015): Early childhood care: working conditions, training and quality of services - A systematic review (Kisgyermekkorai gondozás: munkafeltételek, képzés és a szolgáltatások minősége – módszeres áttekintés).

²⁴ Európai Bizottság (2011): CoRe: Competence Requirements in Early Childhood Education and Care (Kompetenciakövetelmények a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban).

- (19) Számos szolgáltató foglalkoztat olyan asszisztenseket, akiknek az az elsődleges feladata, hogy támogassák a közvetlenül a gyermekekkel és családokkal dolgozó nevelőket és gondozókat. Ezek az asszisztensek gyakran alacsonyabb szintű képzéssel rendelkeznek, mint a nevelők és gondozók, és számos országban nem állapítanak meg képzési követelményeket számukra. Ezért elő kell mozdítani a személyzet, többek között az asszisztensek professzionalizációját²⁵. A folyamatos szakmai továbbképzés az asszisztensek kompetenciái növelésének szerves része.
- (20) A minőségi keretrendszer vagy egy azzal egyenértékű dokumentum hatékony tényező lehet a kisgyermekkorai nevelés és gondozás megfelelő szabályozásában. Egy szakértői vélemény és egy közelmúltbeli szakpolitikai felülvizsgálat²⁶ szerint azok az országok, amelyek minőségi keretrendszereket dolgoznak ki és hajtanak végre, átfogóbb és következetesebb megközelítést alkalmaznak a reformokra. Fontos, hogy az érdekelt felek és szakemberek részt vegyenek a minőségi keretrendszer kialakításában, és magukénak érezzék azt.
- (21) A tagállamok referenciaértékeket és célokat állapítottak meg a gyermekek kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvételére. A 2002-ben Barcelonában ülésező Európai Tanács célokat²⁷ tűzött ki az intézményes gyermekgondozás biztosítása terén, ennek értelmében 2010-re az Unióban élő, harmadik életévüket betöltött, de még nem tanköteles korú gyermekek legalább 90 %-ának és a három év alatti gyermekek legalább 33 %-ának részesülnie kell ilyen gondozásban. Ezeket a célokat a nemek közötti egyenlőségről szóló európai paktum (2011–2020) is megerősítette. A fenti referenciaértékek felé tett előrelépés elemzését a barcelonai célkitűzésekről szóló bizottsági jelentés²⁸ részletesen elemzi. Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere²⁹ 95 %-os részvételi referenciaértéket határozott meg a negyedik életévüket betöltött, de még az alapfokú oktatás megkezdése előtt álló gyermekek számára.

²⁵ *Professionalisation of Childcare Assistants in Early Childhood Education and Care (ECEC): Pathways towards Qualification* (A kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban dolgozó gyermekgondozási asszisztensek professzionalizációja: a képzés felé vezető utak), NESET II-jelentés (2016).

²⁶ The current state of national ECEC quality frameworks, or equivalent strategic policy documents, governing ECEC quality in EU Member States (A kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra vonatkozó nemzeti minőségi keretrendszerek, illetve az azzal egyenértékű, a kisgyermekkorai gondozás és nevelés minőségére irányadó stratégiai szakpolitikai dokumentumok aktuális helyzete a tagállamokban), 4/2017. sz. NESET II-jelentés.

²⁷ SN 100/1/02 REV 1.

²⁸ COM(2018)273 final.

²⁹ HL C 417., 2015.12.15., 25. o.

- (22) A tagállamok az elmúlt években általában jól haladtak a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások rendelkezésre állásának javítása terén. Az „Oktatás és képzés 2020” referenciaértékét és a 3 év alatti gyermekekre vonatkozó barcelonai célt teljesítették. A 2011 óta tett előrelépés ellenére a 3 évesnél idősebb, de még nem tanköteles korú gyermekekre vonatkozó barcelonai célt még nem sikerült megvalósítani. 2016-ban az ebbe a korcsoportba tartozó gyermekek 86,3 %-a részesült kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban. Ugyanakkor ezek mögött az átlagok mögött jelentős különbségek húzódnak meg tagállamok, régiók és társadalmi csoportok között³⁰. További erőfeszítésekre van szükség, hogy minden gyermek részt vehessen magas színvonalú kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban, amikortól szülei ezt igénylik. Konkrét intézkedésekre van szükség különösen a hátrányos helyzetű gyermekek nagyobb arányú bejutásának biztosításához³¹.
- (23) Ez az ajánlás arra törekszik, hogy közös felfogást alakítson ki arról, hogy mi jelenti a minőséget a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban. Megállapít lehetséges intézkedéseket, amelyet a kormányok sajátos körülményeikhez igazodva mérlegelhetnek. Ez az ajánlás a szülőket, az intézményeket és a szervezeteket, többek között a szociális partnereket és az ágazat jobbítására törekvő civil társadalmi szervezeteket, valamint a kutatókat is megszólítja.
- (24) A kisgyermekkorai nevelés és gondozás ezen ajánlás értelmében³² – az intézményi keretektől, a finanszírozástól, a nyitvatartási időtől vagy a program tartalmától függetlenül – minden olyan szabályozott intézkedés, amely nevelést és gondozást biztosít gyermekek számára születésüktől a tanköteles kor betöltéséig, és magában foglalja az intézményes bölcsődei ellátást, a családi napközit, a magán- és az állami finanszírozású ellátást, valamint a bölcsődei és óvodai ellátást.
- (25) Ez az ajánlás teljes mértékben tiszteletben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét,

³⁰ COM(2018)273 final.

³¹ Európai Bizottság (2017): Oktatási és Képzési Figyelő.

³² ISCED 0.1 és ISCED 0.2.

AJÁNlja, HOgy A TAGÁllAMOK:

a nemzeti és európai jogszabályokkal, a rendelkezésre álló forrásokkal és a tagállami körülményekkel összhangban és az összes érdekelt féllel szoros együttműködésben:

1. javítsák a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerek rendelkezésre állását az ezen ajánlás mellékletében bemutatott, „A kisgyermekkorai nevelés és gondozás minőségi keretrendszere” című dokumentumban megfogalmazott alaptételekkel és a szociális jogok európai pillérének 11. elvével összhangban.
2. dolgozzanak annak biztosításán, hogy a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások elérhetők, megfizethetők és inkluzívak legyenek. Meg lehet fontolni a következőket:
 - a) a gyermeki fejlődés következetes, a lehető legkorábban induló támogatása a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások igénybevételével;
 - b) a kínálat és a családoktól érkező kereslet elemzése, hogy a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások kínálatát – a szülők választását tiszteletben tartva – jobban a családok igényeihez lehessen igazítani;
 - c) azon akadályok elemzése és kezelése, amelyekkel a családok a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, illetve azok igénybevétele során találkozhatnak, például a költségekkel, a szegénységgel, a földrajzi elhelyezkedéssel, a rugalmatlan nyitvatartási időekkel, a sajátos igényű gyermekek nem megfelelő ellátásával, a kulturális és nyelvi akadályokkal, a megkülönböztetéssel illetve az információhiánnyal összefüggésben;
 - d) kapcsolat felvétele és együttműködés kialakítása a családokkal, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő vagy hátrányos helyzetű családokkal, hogy tájékoztassák őket a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban való részvétel lehetőségeiről és előnyeiről, illetve adott esetben az elérhető támogatásról, felépítsék a szolgáltatások iránti bizalmat, valamint bátorítsák a részvételt egészen korai életkortól kezdve;

- e) annak biztosítása, hogy magas színvonalú, megfizethető kisgyermekkorai nevelési és gondozási lehetőségek álljanak minden olyan család rendelkezésére, amely kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatásokat kíván igénybe venni, mégpedig azáltal, hogy lehetőség szerint a megfelelő irányítási szinten a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási ellátási helyhez való jog garantálásán munkálkodnak;
- f) inkluzív kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások nyújtása valamennyi gyermek, azaz a különböző háttérű gyermekek és a sajátos nevelési igényű, többek között a fogyatékkal élő gyermekek számára is, elkerülve a szegregációt és ösztönözve részvételüket, függetlenül a szüleik vagy gondviselőik munkaerőpiaci helyzetétől;
- g) valamennyi gyermek támogatása abban, hogy az oktatás nyelvét elsajátítsa, figyelembe véve és tiszteletben tartva mindeközben a gyermek első nyelvét;
- h) a megelőző intézkedéseknek, a sajátos igényű gyermekek és családjaik előtt álló nehézségek korai azonosításának és e gyermekek és családjaik megfelelő ellátásának megerősítése minden érintett szereplő – például az oktatási, szociális és egészségügyi szolgáltatók, valamint a szülők – bevonásával.

3. támogassák a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással foglalkozó személyzet, többek között a vezetők professzionalizációját. A szakmai képzés meglévő szintjétől és a munkakörülményektől függően sikeres erőfeszítések lehetnek az alábbiak:

- a) a kisgyermekkorai nevelési és gondozási hivatás megbecsültségének növelése a következőkkel: szigorú szakmai előírások kidolgozása, a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban részt vevő nevelők és gondozók számára vonzó szakmai státusz és karrierlehetőségek nyújtása, törekvés a nemek egyensúlyának javítására, professzionalizációs útvonalak kialakítása az alacsony képesítéssel rendelkező vagy képesítés nélküli személyzet számára, továbbá az asszisztensek képesítésére irányuló egyedi útvonalak kidolgozása;
- b) az alapképzés és a folyamatos szakmai továbbképzés javítása, amelynek célja a gyermekek jóllétének, tanulási és fejlesztési igényeinek, a releváns társadalmi fejleményeknek és a nemek közötti egyenlőségnek a maradéktalan figyelembevétele, valamint a gyermekek jogainak teljes mértékű ismerete;

- c) a személyzet számára idő biztosítása olyan szakmai tevékenységekre, mint az elmélkedés, a tervezés, a szülőkkel való kapcsolattartás, a más szakmabeliekkel és a kollégákkal való együttműködés;
- d) törekvés arra, hogy a személyzetet felvértezzék a megfelelő kompetenciákkal ahhoz, hogy reagálni tudjanak a különböző háttérű és a sajátos nevelési igényű, többek között a fogyatékossgal élő gyermekek egyéni igényeire, és a személyzet felkészítése a sokrétű csoportok kezelésére.

4. fokozzák a korai évekre irányuló olyan tantervek kidolgozását, amelyek tükrözik a gyermekek érdeklődési köreit, hozzájárulnak jóllétükhöz, valamint megfelelően reagálnak az egyes gyermekek – köztük a sajátos igényű vagy a kiszolgáltatott helyzetben lévő, illetve hátrányos helyzetű gyermekek – egyedi igényeire és a bennük rejlő lehetőségekre. A holisztikus tanulást és gyermeki fejlődést támogató megközelítések közé tartozhat többek között:

- a) egyensúly teremtése a szociális-érzelmi és a kognitív fejlődés biztosítása között, elismerve a játék és a természettel való kapcsolat fontosságát, valamint a zene, a művészetek és a fizikai tevékenység szerepét;
- b) a részvétel, a kezdeményezés, az autonómia, a problémamegoldás és a kreativitás ösztönzése, továbbá az érvelést, a vizsgálatot és az együttműködést célzó tanulási motivációk bátorítása;
- c) az egyenlőséggel és a sokszínűséggel összefüggésben az empátiának, az együttérzésnek, egymás kölcsönös tiszteletének és a tudatosságnak az előmozdítása;
- d) lehetőségek biztosítása korai életkorban a nyelvnek való kitettségre és a játékos tevékenységeken keresztül történő tanulásra;
- e) ahol lehet, igényre szabott, többnyelvű kisgyermekkorai programok mérlegelése, amelyek a két- vagy többnyelvű gyerekek sajátos igényeit is figyelembe veszik;

- f) útmutatás nyújtása a szolgáltatók számára a digitális eszközök és a megjelenő új technológiák életkornak megfelelő használatáról;
 - g) a kisgyermekkorai nevelés és gondozás további integrálásának előmozdítása az oktatás folytonosságába, továbbá az együttműködés támogatása a kisgyermekkorai nevelésben és gondozásban, valamint az alapfokú oktatásban dolgozó személyzet, a szülők és a tanácsadó szolgálatok között annak érdekében, hogy a gyermekek zökkenőmentesen léphessenek át az alapfokú oktatásba;
 - h) az inkluzív, demokratikus, részvételen alapuló, elfogadó és minden gyermek hangját meghalló oktatási környezet előmozdítása.
5. a szakpolitikák kidolgozása és végrehajtása érdekében segítsék elő a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások átlátható és egységes nyomon követését és értékelését a megfelelő szinteken. Hatékony megközelítések lehetnek a következők:
- a) önértékelési eszközök, kérdőívek és a megfigyelésre vonatkozó iránymutatások használata a rendszer- és szolgáltatásszintű minőségirányítás részeként;
 - b) helyénvaló és életkornak megfelelő módszerek alkalmazása a gyermekek részvételének előmozdítására és véleményük, aggodalmaik és ötleteik meghallgatására, továbbá a gyermekek nézőpontjának az értékelési folyamatban történő figyelembevételére;
 - c) a meglévő eszközök – például az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulókért és az Inkluzív Oktatásért által kifejlesztett, az inkluzív kisgyermekkorai nevelési környezetre vonatkozó önreflexiós eszköz – végrehajtása a kisgyermekkorai nevelés és gondozás inkluzív jellegének javítása érdekében.

6. törekedjenek arra, hogy megfelelő finanszírozást és jogi keretet biztosítsanak a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások számára. Meg lehet fontolni a következőket:
- a) a kisgyermekkorai nevelésbe és gondozásba történő beruházások léptékének növelése a rendelkezésre állásra, a minőségre és a megfizethetőségre összpontosítva, ideértve adott esetben az európai strukturális és beruházási alapok által kínált finanszírozási lehetőségek felhasználását;
 - b) egyedi nemzeti vagy regionális minőségi keretrendszerek kialakítása és fenntartása;
 - c) a családokra és gyermekekre irányuló szolgáltatások közötti jobb együttműködés előmozdítása vagy ezeknek más szolgáltatásokba – mindenekelőtt a szociális és egészségügyi szolgáltatásokba, valamint az iskolákba – történő jobb integrálásának előmozdítása nemzeti, regionális és helyi szinten;
 - d) szilárd gyermekvédelmi/a gyermekek biztonságának garantálására irányuló szabályzatok beépítése a kisgyermekkorai nevelés és gondozás rendszerébe, hogy segítsék a gyermekek védelmét az erőszak valamennyi formájával szemben;
 - e) olyan rendszer kidolgozása, amely az alábbiakat célozza:
 - (1) a párbeszéd és reflexió hagyományának megteremtése, a szereplők folyamatos fejlődésének és egymástól való tanulási folyamatának előmozdítása minden szinten;
 - (2) a kisgyermekkorai nevelési és gondozási infrastruktúrák magas minősége és megfelelő földrajzi eloszlás a gyermekek lakókörnyezete szerint.
7. a meglévő keretek és eszközök felhasználásával tegyenek jelentést a kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerekhez való hozzáféréssel és az azok minőségével kapcsolatos tapasztalatokról és eredményekről.

ÜDVÖZLI A BIZOTTSÁG ARRA IRÁNYULÓ SZÁNDÉKÁT, HOGY:

8. megkönnyíti a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét a tagállamok között az oktatás és a képzés terén folytatott együttműködés stratégiai keretrendszerével és annak utódprogramjaival összefüggésben, továbbá a szociális védelemmel foglalkozó bizottságban;
9. a társaktól való tanulás és partneri tanácsadás megszervezésével – igény szerint – támogatja a tagállamok közötti együttműködést;
10. támogatja az együttműködést az OECD kisgyermekkorai nevelési és gondozási hálózatával az eredmények terjesztésének elősegítése és az átfedések elkerülése érdekében;
11. támogatja a magas színvonalú inkluzív kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatások kialakítását uniós finanszírozás rendelkezésre bocsátásával, különösen az Erasmus+ program és adott esetben az európai strukturális és beruházási alapok – többek között az Interreg program – keretében, a következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó tárgyalások sérelme nélkül;
12. a tagállamokkal folytatott konzultációt követően a kisgyermekkorai nevelésre és gondozásra irányuló aktualizált európai referenciaértéket vagy célértéket javasol a szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan, az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer felülvizsgált referenciaértékével és a barcelonai célokkal összhangban. A referenciaértékre irányuló e javaslatot az egyéb javasolt európai oktatási és képzési referenciaértékekkel együtt a Tanácsnak kell megvitatnia és elfogadnia a 2020 utáni időszakra vonatkozó új oktatási és képzési stratégiai keretrendszer kidolgozásának keretében;
13. jelentést tesz a Tanácsnak az ajánlás nyomon követéséről a meglévő keretek és eszközök jelentéstételi szabályai szerint.

Kelt Brüsszelben, 2019. május 22-én.

a Tanács részéről

az elnök

C-B. MATEI

A gyermekeknek joguk van a megfizethető, jó minőségű kisgyermekkorai neveléshez és gondozáshoz.

A szociális jogok európai pillére

A tanulás és a nevelés a születéssel kezdődik, és a korai évek a legmeghatározóbbak a gyermekek életében, mivel megalapozzák az egész életen át tartó fejlődésüket. Ez a minőségi keretrendszer meghatározza a legfontosabb elveket, és európai megközelítést kínál a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerek számára, az uniós tagállamok bevált gyakorlatai és a kutatások jelenlegi állása alapján. A keretrendszer tíz, a minőségre vonatkozó alaptételtől áll, amelyek a minőség következő öt tágabb területe köré strukturálódnak: hozzáférés, személyzet, tanterv, nyomon követés és értékelés, valamint irányítás és finanszírozás. A tíz minőségi alaptétel a kiváló minőségű szolgáltatásoknak a gyakorlat során azonosított főbb jellemzőit mutatja be. A minőségi keretrendszer szabályozási eszköz, amelynek célja, hogy kijelölje a kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerek kidolgozásának és fenntartásának irányait.

A keretrendszer elsődleges célja az, hogy körvonalazzon egy rendszert, amely minden gyermek számára magas színvonalú kisgyermekkorai nevelést és gondozást tud biztosítani, és amely a következő elvekre épül:

- a magas színvonalú szolgáltatások döntő fontosságúak a gyermekek fejlődésének és tanulásának elősegítéséhez, hosszú távon pedig javítják oktatási esélyeiket,
- elengedhetetlen, hogy a szülők partnerként vegyenek részt e szolgáltatásokban, hiszen a család a gyermekek fejlődésének elsődleges és legfontosabb tere, és a szülők (és gyámok) a felelősök minden egyes gyermek jóllétéért, egészségéért és fejlődéséért,
- a kisgyermekkorai nevelési és gondozási szolgáltatásoknak gyermekközpontúnak kell lenniük, aktívan be kell vonniuk a gyermekeket és figyelembe kell venniük nézőpontjaikat.

HOZZÁFÉRÉST kell biztosítani valamennyi gyermek számára a jó minőségű kisgyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatásokhoz, ami hozzájárul egészséges fejlődésükhöz, oktatási sikereikhez, segít a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében, és mérsékli a kompetenciabeli különbségeket a különböző társadalmi-gazdasági háttérű gyermekek között. A méltányos hozzáférés szintén döntő fontosságú annak biztosításához, hogy a szülők, különösen a nők rugalmasan tudjanak belépni vagy visszalépni a munkaerőpiacra.

Minőségi alaptételek:

1. Valamennyi család és gyermekeik számára rendelkezésre kell állnia megfizethető ellátásnak.

A kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz való, a jogban rögzített egyetemes jogosultság szilárd alapot biztosít ahhoz, hogy valamennyi gyermekhez el lehessen jutni. A népességi adatokra és a kisgyermekkori nevelést és gondozást biztosító férőhelyek iránti kereslettel kapcsolatban a szülők között végzett felmérésekre építve meg lehet becsülni a további igényeket és ki lehet igazítani a kapacitást.

Az ellátással felszámolhatók azok az akadályok, amelyek gátolhatják a családokat és a gyermekeket a részvételben. Idetartozhat a kisgyermekkori nevelésért és gondozásért felszámolt díjak oly módon történő kiigazítása, hogy az alacsony jövedelmű háztartások is hozzájuthassanak az ellátáshoz. Bizonyított az is, hogy a nyitvatartási idő tekintetében tanúsított rugalmasság és a más irányú megegyezések lehetővé teszik különösen a dolgozó anyák és az egyszülős családok gyermekeinek, valamint a kisebbségekhez vagy hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó gyermekeknek a részvételét.

A városi és vidéki térségek, a jómódú és szegény környékek, valamint a régiók között egyenlően megoszló ellátásnak köszönhetően a társadalom hátrányos helyzetű csoportjai könnyebben hozzáférhetnek az ellátáshoz. A beszámolók szerint a méltányosságot és a társadalmi befogadást azzal lehet a legjobban támogatni, ha kiváló minőségű és megfizethető szolgáltatások állnak rendelkezésre olyan környékeken, ahol szegény családok, kisebbséghez tartozó, migráns vagy menekült háttérű családok élnek.

2. A részvételt ösztönző, a társadalmi befogadást erősítő és a sokszínűséget elfogadó ellátásra van szükség.

A kisgyermekkorai nevelést és gondozást biztosító intézmények tevékenyen ösztönözhetik a részvételt a szülők, a családok és a gondozók döntéshozatali eljárásokba való bevonásán keresztül (pl. szülői bizottságokban). A családok, különösen az egyszülős, a hátrányos helyzetű, a kisebbségekhez tartozó vagy a migráns háttérű családok célzott kezdeményezésekkel történő megszólítása lehetővé teszi számukra igényeik megfogalmazását, és a szolgáltatók számára, hogy ezeket az igényeket figyelembe vegyék, amikor az ellátást a helyi közösségek igényeihez igazítják.

Érdemes ösztönözni a marginalizált, migráns vagy kisebbségi csoportokból érkező személyzet felvételét, mivel előnyösnek bizonyult, ha a kisgyermekkorai nevelés és gondozás intézményeinek személyzeti összetétele tükrözi a közösségben megjelenő sokszínűséget.

A gyermekek számára olyan befogadó környezetet kell teremteni, amely értékeli nyelvi, kulturális és családi háttérüket, mivel ez hozzájárul az odatartozás érzésének kialakulásához. A megfelelő, folyamatos szakmai továbbképzés arra is felkészíti a személyzetet, hogy fogadják és támogassák a kétnyelvű gyermekeket.

A kisgyermekkorai nevelést és gondozást biztosító intézmények kialakíthatnak olyan bevált gyakorlati megoldásokat a családokkal, amelyek révén zökkenőmentes átállás biztosítható az otthoni környezet és az intézmény között, és egyedi kezdeményezések szervezésével előmozdítható a magas szintű szülői részvétel.

A **SZEMÉLYZET** a legjelentősebb tényező a gyermekek jólléte, valamint tanulási és fejlődési eredményei szempontjából. Ezért a személyzet munkakörülményei és szakmai fejlődése a minőség alapvető elemének tekinthető.

Minőségi alaptételek:

3. Fontos a jól képzett személyzet, akiknek alap- és továbbképzése lehetővé teszi hivatásuk betöltését.

Mivel széles körben elismert tény, hogy a személyzet szakmai státusza a minőség egyik kulcsfontosságú tényezője, a hatékony kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerek igyekeznek emelni e státuszt, mégpedig a képzettségi szintek emelésével, vonzó szakmai státusz és rugalmas karrierlehetőségek nyújtásával és az asszisztensek számára alternatív útvonalak biztosításával. Ez támogatható olyan pedagógiai személyzet keresésével, amely teljes körű szakmai képesítéssel rendelkező, a kisgyermekkorai nevelésre szakosodott, magasan képzett szakemberekből áll, az asszisztens munkatársak mellett.

A legkorszerűbb alapképzési programokat a gyakorló szakemberekkel együtt dolgozzák ki, és e programok megfelelő egyensúlyt teremtenek az elmélet és a gyakorlat között. Szintén értékes, ha az oktatási programok felkészítik a személyzetet a kollektív munkára és a reflektív kompetenciák bővítésére. Az ilyen programok számára előnyös lehet, ha a személyzetet felkészítik arra, hogy miként kell dolgozni nyelvi és kulturális sokszínűséggel jellemzett, kisebbségi vagy migráns háttérű, illetve alacsony jövedelmű családokból érkező csoportokkal.

Az a személyzet, amelyet felvértettek a kisgyermekek fejlődési igényeinek, érdeklődésének és a bennük rejlő lehetőségeknek a követésére, és amely képes kiszűrni a lehetséges fejlődési és tanulási problémákat, aktívabban tudja támogatni a gyermekek fejlődését és tanulását. A rendszeres, személyre szabott, folyamatos szakmai továbbképzési lehetőségek előnyösek a személyzet minden tagja számára, ideértve az asszisztenseket és a kisegítő alkalmazottakat is.

A gyermeki fejlődés és a gyermekpszichológia szükséges elemeit illetően a személyzet kompetenciáinak a különböző tagállami képzési struktúrákkal összhangban magukban kell foglalniuk a gyermekvédelmi rendszerekkel, még általánosabban a gyermekjogokkal kapcsolatos tudást.

4. Támogató munkakörülményekre – többek között szakmai irányításra – van szükség, amelyek lehetőségeket kínálnak a megfigyelésre, a reflexióra, a tervezésre, a csapatmunkára és a szülőkkel való együttműködésre.

Az olyan kisgyermekkorai nevelési és gondozási rendszerek, amelyek célja jobb munkakörülmények, többek között megfelelőbb bérszintek megteremtése, vonzóbbá tehetik a kisgyermekkorai nevelés és gondozás területén való munkavállalást a magasabban képzett, megfelelő életpályára vágyó személyzet számára.

A felnőtt-gyermek arányok és a csoportméretek akkor a legmegfelelőbbek, ha a gyermekcsoport életkorához és összetételéhez igazodóan tervezik meg őket, mivel a fiatalabb gyermekek több figyelmet és gondozást igényelnek.

A szakmai tanulóközösségek, amennyiben léteznek az intézményeken belül és az intézmények között, igazoltan pozitív hatást fejtenek ki azáltal, hogy időt és teret biztosítanak a személyzeti kollegiális gyakorlatok és a közös munka számára.

A mentorálás és a szupervízió betanulás során történő biztosítása az újonnan felvett személyek számára segíthet gyorsan elsajátítani hivatásbeli szerepüket.

A **TANTERV** hatásos eszköz a gyermekek jóllétének, fejlődésének és tanulási folyamatainak javításában. Az átfogó pedagógiai keretrendszerek meghatározzák azokat az elveket, amelyek a gyermekek fejlődését és tanulását az érdeklődésüknek, igényeiknek és képességeiknek megfelelő nevelési és gondozási gyakorlatok révén támogatják.

Minőségi alaptételek:

5. A pedagógiai célokon, értékeken és megközelítéseken alapuló tantervek lehetővé teszik a gyermekek számára a bennük rejlő összes lehetőség kibontakoztatását, egyúttal szociális, érzelmi, kognitív és fizikai fejlődésüket és a jóllétüket is figyelembe veszik.

A gyermekközpontú pedagógiai megközelítések jobban támogatják a gyermekek általános fejlődését, segítséget nyújtanak tanulási stratégiáikhoz, és előmozdítják kognitív és nem kognitív fejlődésüket azáltal, hogy szisztematikusabban építenek a tapasztalati tanulásra, a játékra és a szociális interakcióra.

Határozottan bizonyított, hogy egy explicit tanterv nagy érték, mivel koherens keretet biztosít a gondozás, a nevelés és a szocializáció számára, amely területek a kisgyermekkorai nevelés és gondozás elválaszthatatlan részei. Ideális esetben az ilyen keretrendszer olyan pedagógiai célokat határoz meg, amelyek lehetővé teszik az oktatók számára, hogy a megközelítéseiket a gyermekek egyéni igényeinek megfelelően személyre szabják, és iránymutatást adhatnak a magas színvonalú tanulási környezethez. A tanterv figyelembe veszi azt is, hogy milyen könyvek és más nyomtatott anyagok állnak rendelkezésre a gyermekek írástudásának fejlesztéséhez.

A sokszínűség, az egyenlőség és a nyelvi tudatosság előmozdításával a hatékony tantervi keret elősegíti a migránsok és a menekültek integrációját. Segíthet mind az anyanyelv, mind az oktatás nyelvének elsajátításában.

6. A tantervnek elő kell írnia a személyzet, valamint a gyermekek, a munkatársak és a szülők közötti együttműködést és a saját gyakorlat felülvizsgálatát.

A tanterv segíthet a szülők, az érdekelt felek és a személyzet jobb bevonásában, és biztosíthatja, hogy jobban megfeleljen az igényeknek, az érdeklődési köröknek és a gyermekekben rejlő képességeknek.

A tanterv meghatározhatja a személyzet feladatát a szülőkkel, valamint a gyermekeket ellátó (többek között az egészségügyi, szociális ellátási és oktatási ágazatban működő) más szolgálatok munkatársaival folytatandó rendszeres együttműködés terén, illetve kijelölheti ezen együttműködés menetét.

Amennyiben lehetséges, a tanterv iránymutatást tartalmazhat a kisgyermekkorai neveléssel és gondozással foglalkozó személyzet számára arról, hogy miként kell kapcsolatot tartani az iskolai személyzettel a gyermekek alapfokú iskolákba és/vagy iskolaelőkészítő intézményekbe való átvétele kapcsán.

A NYOMON KÖVETÉS ÉS AZ ÉRTÉKELÉS segíti a minőség fenntartását. Azzal, hogy rámutatnak az erősségekre és a gyengeségekre, a nyomonkövetési és az értékelési eljárások fontos szerepet játszhatnak a kisgyermekkorai nevelési rendszerek színvonalának növelésében. A nyomon követés és az értékelés segíthet az érdekelt feleknek és a politikai döntéshozóknak a gyermekek, a szülők és a helyi közösségek igényeire reagáló kezdeményezések esetén.

Minőségi alaptételek:

7. **A nyomon követés és az értékelés információt szolgáltat a megfelelő helyi, regionális és/vagy nemzeti szinten, hogy segítse a szakpolitika és a gyakorlat minőségének folyamatos javítását.**

A szolgáltatásról és a személyzetről vagy a tanterv végrehajtásáról szóló, megfelelő – nemzeti, regionális vagy helyi – szintű átlátható információk hozzájárulhatnak a minőség javításához.

A rendszeres visszajelzés megkönnyítheti a szakpolitikák értékelésének folyamatát, többek között azáltal, hogy lehetővé teszi annak elemzését, hogy az állami források miként kerülnek felhasználásra, valamint hogy mi működik hatékonyan és milyen környezetben.

Ahhoz, hogy azonosítani lehessen a személyzet tanulási igényeit és helyes döntéseket lehessen hozni azzal kapcsolatban, hogy miként lehet a leginkább javítani a szolgáltatás minőségét, hasznos, ha a kisgyermekkorai nevelési intézmények vezetői időben összegyűjtik a megfelelő adatokat.

8. **A nyomon követésnek és az értékelésnek figyelembe kell vennie a gyermek mindenek felett álló érdekét.**

A gyermekek jogainak védelme érdekében erőteljes gyermekvédelmi/ a gyermekek biztonságának garantálására irányuló szabályzatokat kell beépíteni a kisgyermekkorai nevelés és gondozás rendszerébe, hogy ezek segítsenek megvédeni a gyermekeket az erőszak valamennyi formájával szemben. A hatékony gyermekvédelmi szabályzatok négy nagy területet érintenek: 1. politika, 2. személyek, 3. eljárások és 4. elszámoltathatóság. E területekről további információ a Keeping Children Safe által kiadott „Child safeguarding standards and how to implement them” (A gyermekek biztonságának garantálására irányuló előírások és azok végrehajtásának módja) című dokumentumban olvasható.

A nyomon követés és az értékelés eljárásai előmozdíthatják valamennyi érdekelt fél aktív részvételét és a közöttük lévő együttműködést. A minőség javításában érintett valamennyi személy közreműködhet a nyomonkövetési és értékelési gyakorlatokban, és profitálhat is belőlük.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a nyomkövetési módszerek (pl. a gyermekek kompetenciáinak és tanulásának megfigyelése, dokumentálása, narratív értékelése) kombinációja hasznos információt szolgáltat és számot adhat a gyermekek tapasztalatairól és fejlődéséről, ideértve az alapfokú oktatásba való zökkenőmentes átmenet elősegítését.

Érdemes nyomkövetési eszközöket és részvételen alapuló értékelési eljárásokat kidolgozni, hogy lehetővé tegyék a gyermekek véleményének figyelembevételét és azt, hogy a gyermekek kifejthessék a tanulással és a szocializációval kapcsolatosan az intézményben szerzett tapasztalataikat.

A SZABÁLYOZÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS döntő fontosságú annak lehetővé tétele szempontjából, hogy a kisgyermekkori nevelés és gondozás betölthesse szerepét a gyermekek személyes fejlődésében és tanulási folyamataiban, az iskolázottság tekintetében mutatkozó különbségek csökkentésében és a társadalmi kohézió előmozdításában. A minőség alapja a kisgyermekkori nevelést és gondozást a gyermekek és családjaik jóllétén munkálkodó más szolgálatokkal összekapcsoló, átfogó és koherens közpolitika.

Minőségi alaptételek:

- 9. Az érdekelt felek egyértelműen tisztában vannak szerepükkel és kötelezettségeikkel, ezekben közösen megegyeznek, és tudják, hogy elvárják tőlük a partnerszervezetekkel való együttműködést.**

A gyermekekért dolgozó valamennyi szolgálattal, többek között az egészségügyi szolgálatokkal, az iskolákkal és a helyi érdekelt felekkel folytatott szoros együttműködés számos előnnyel jár a kisgyermekkori nevelés és gondozás számára. Az ilyen intézményközi kapcsolatok hatékonyabbnak bizonyultak, amikor koherens szakpolitikai keret szabályozta őket, amely proaktívan előmozdíthatja az együttműködést és a helyi közösségekbe történő, hosszú távú beruházásokat.

Az érdekelt felek bevonása döntő fontosságúnak mutatkozott a kisgyermekkori nevelés és gondozás megtervezése és megvalósítása szempontjából.

A kisgyermekkori nevelésre és gondozásra irányuló különböző szabályozásokért felelős szolgálatok integrálása, vagy az e szolgálatok közötti koordináció pozitív hatást gyakorolhat a rendszer minőségére.

10. **A jogalkotás, a szabályozás és/vagy a finanszírozás elősegíti a magas színvonalú, megfizethető kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz való egyetemes jogosultság felé történő elmozdulást, és a releváns érdekelt felek rendszeres tájékoztatást kapnak az előrelépésekről.**

A valamennyi gyermeknek történő szolgáltatásnyújtás minőségének javítása jobban megvalósítható az egyetemes jogosultság fokozatos kiépítésével. Ennek keretében ösztönözni kell, hogy a gyermekek egészen korai életkortól részt vegyenek a kisgyermekkori nevelésben és gondozásban. Hasznos lehet annak értékelése, hogy a piaci alapú kisgyermekkori nevelési és gondozási szolgáltatások egyenlőtlen hozzáférést vagy gyengébb minőséget biztosítanak-e a hátrányos helyzetű gyermekek számára, és szükség esetén ennek orvoslását szolgáló intézkedéseket kell tervbe venni.

Egyértelműen értékes lehet a foglalkoztatáspolitikával, az egészségüggyel és a szociálpolitikával való szoros kapcsolat, mivel előmozdíthatja az erőforrások hatékonyabb elosztását azáltal, hogy a többletfinanszírozást a hátrányos helyzetű csoportok és környékek felé irányítja.

